

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-19
Besvaras senast
2025-01-21

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:293 Den havsbaserade vindkraftens framtid

Ett av de första beslut som regeringen tog efter att den tillträtt var att stoppa Svenska kraftnäts uppdrag att bygga ut anslutningspunkter till havs. Uppdraget var resultatet av en kompromiss som gjordes inom ramen för energiöverenskommelsen.

Beslutet att stoppa Svenska kraftnäts utbyggnad av stamnät till havs har fått hård kritik från en lång rad experter, organisationer och företag. Samtliga pekar på behovet av havsbaserad vindkraft för att säkra låga elpriser i södra Sverige, möjliggöra klimatomställningen samt möta industrins behov av el till 2030 och 2035.

Energiministern har fortsatt att påstå att havsbaserad vindkraft kommer att byggas ändå, utan statliga stöd. Men den senaste tiden har det blivit alltmer tydligt att utan någon typ av statligt stöd eller riskdelning kommer ingen havsbaserad vindkraft att byggas i närtid i Sverige. Jag vill särskilt lyfta fram tre aktuella händelser och analyser som stärker detta:

För det första valde Vattenfall i september i år att pausa utvecklingen av sitt mest mogna projekt, Kriegers flak. Det statliga bolaget angav självt att det borttagna stödet för anslutningskostnaden var anledningen till att kalkylen inte längre gick ihop och att beslutet om pausning togs. Senare har Vattenfall även flaggat för att samma beslut kan tas för den planerade parken Kattegatt Syd.

För det andra presenterades nyligen resultatet av en utredning (SOU 2024:89) av hur Sverige skulle kunna gå över till ett så kallat auktionssystem för den havsbaserade vindkraften. Utredningen bedömer att det inte finns kommersiella förutsättningar för utbyggnad av havsbaserad vindkraft på marknadens villkor i nuläget, det vill säga utan något statligt stöd eller riskdelning.

För det tredje aktualiseras denna problematik med utformningen av ett auktionssystem från ett land som faktiskt infört det, nämligen Danmark. Av de tre platser som den danska staten i år pekade ut för intressenter att buda på inkom inga bud. Utan något som helst stöd från staten går kalkylen för företagen inte ihop i nuläget. Bland de intresserade fanns Vattenfall, som angav att affären inte gick att räkna hem som en orsak till att man inte fortsatte med projektplanen.

Samtidigt som regeringen håller fast vid sin ståndpunkt om att inte ge stöd till havsbaserad vindkraft har man utrett och låtit remittera förslag om oerhört stora subventioner till ny kärnkraft, något flera experter menar skulle ha en kraftigt negativ påverkan på utbyggnaden av havsbaserad vindkraft.

Mot bakgrund av det som anges ovan vill jag fråga energi- och näringsminister Ebba Busch:

1. Kommer ministern att omvärdera beslutet att stoppa uppdraget till Svenska kraftnät om att bygga ut anslutningspunkter till havs?
2. Kommer ministern att ta initiativ till någon annan typ av stöd till havsbaserad vindkraft?
3. Om ministern inte avser att ompröva sin nuvarande hållning, kan ministern då acceptera att det inte kommer att byggas någon havsbaserad vindkraft i Sverige under de kommande tio åren?
4. Hur avser ministern att agera för att möta industrins behov av el till 2030 och 2035?

.....

Linus Lakso (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch